

Zápis ze školení posuzovatelů drůbeže 2011

Školení posuzovatelů drůbeže a adeptů na posuzovatele se konalo ve dnech 19. a 20. února 2011 ve Střední zemědělské škole v Čáslavi. Zahájil ho předseda sboru posuzovatelů drůbeže Ivan Pavel přivítáním přítomných posuzovatelů, adeptů a hostů. Následovala **vzpomínka na Miloslava Procházku**, který zemřel 22. ledna 2011. Všem bude chybět jeho chovatelská, posuzovatelská, publikační, prezentační a další činnost v rámci Českého svazu chovatelů i mimo něj.

Informace z orgánů Evropského chovatelského svazu (EE) přinesl Peter Žuffa. Podrobně informoval o zasedání Evropské standardizační komise, o zasedání drůbežářské sekce EE, o generálním zasedání EE a o mezinárodním školení posuzovatelů. V roce 2010 byla uznána například zdobná holandská bílochocholátá khaki a husa labutí modrá. Bylo uznáno naše plemeno Tschechische Gänse (pravá česká husa) vedle Böhmische Gänse (česká husa výstavní) – ta je chována v Německu. U nás v ČR ale česká husa výstavní uznaná nebude. Dále došlo k rozdělení plemena kampbelka na dvě plemena: původní Campbellenten pocházející z Anglie ve zbarvení khaki a Deutsche Campbellenten hnědé divoce zbarvené. **Mezinárodní školení posuzovatelů drůbeže a posuzovatelů holubů se bude konat 16. až 18. září 2011 v ČR.** Teoretická část školení proběhne v Hradci Králové a praktická část v areálu výstaviště v Třebechovicích pod Orebem, a to u příležitosti III. Celostátní výstavy mladé drůbeže.

Informace z jednání Rady Plemenné knihy drůbeže a Ústřední odborné komise chovatelů drůbeže (ÚOK CHD) přednesl Ing. František Šonka. Apeloval na posuzovatele, aby se ucházeli o členství v ÚOK CHD a zapojili se do práce klubů. Pak proběhla diskuze k dlouhodobému problému s kroužky. Pan Zelina je český výrobce, chovatel, který dobře vyřizuje doobjednávky, ale kroužky nemají požadovanou kvalitu – praskají, odchází barva. Jaroslav Bayer byl pověřen, aby za ÚOK CHD jednal o těchto záležitostech s výrobcem. Následovala informace, že pro japonské křepelky jsou nyní k dispozici drůbeží kroužky č. 7.

Příspěvek k **posuzování rodajlendeck** přednesl Jaroslav Novák. Za největší problém u rodajlendeck považuje krátký ocas. Ocas by měl být u nich široce nasazený. Často se objevuje porušená struktura v ocase a letkách. Upozornil na to, že černý pigment v letkách, ocase a brčících je pozůstatkem kolumbijské kresby a je standardním znakem.

Miroslav Horák představil práci Klubu chovatelů **barneveldek**, který byl ustaven v roce 1974. Speciální výstavy jsou pořádány v Ledči nad Sázavou. V roce 2010 bylo vystaveno 28 voliér zvířat ve čtyřech barevných rázech (dvojlemované, bílé, modré, modré dvojlemované). Posuzovatelé byli upozorněni na to, že barneveldky mají ze středně těžkých plemen nejmenší hlavu, menší hřeben a poměrně malé laloky. Ocas kohoutů by měl končit nejnižší v úrovni spodní části zobáku, velkou vadou je úzký ocas a málo zahnuté srpy. Podsada by měla být u nich světle šedá, kohouti by měli mít výraznou hnědočervenou (ne zlatou) barvu v krčním a sedlovém závěsu a mírně prokreslená prsa – hnědě podél ostnu. Posuzovatelé by neměli přísně hodnotit zapeřený obličej u slepic, více zapeřený obličej má totiž minimálně 50 % slepic.

Posuzování jednotlivých barevných rázů hamburčanek se věnoval Ivan Pavel. Podsada musí být u nich šedá, u tečkovaných barevných rázů nesmí mít tečky předem, pero má končit černou skvrnou. Celé skvrny by měly být černé, nežádoucí je černé pepření v bílé nebo zlaté základní barvě. Pruhované barevné rázy mají u nás horší kvalitu než rázy tečkované. Pruhování slepic by mělo být příčné, pravidelné, šířka proužků (černých, modrých, bílých) má odpovídat šířce proužků základní barvy. U černých je třeba dávat pozor na znaky typu, protože často mají krev minorek, což se projevuje vysokým postojem, úzkým sevřeným bažantím ocasem a zhrublým hřebenem. Výlukou je třeba trestat smetanové velké oválné

ušnice a nažloutlé spodní strany běháků - k těmto vadám dochází přikřížením černých vlašek. U kohoutů bývá hrubší perlení hřebenu, ale nesmí být širší než hlava.

V dalším příspěvku zopakoval Ivan Pavel **rozdíly mezi brugskými a lutyšskými bojovnicemi** v držení trupu, nasazení ocasu a tvaru prsou. **Bojovnice falcké** mají podobné znaky jako novoanglické bojovnice. Vyskytují se pouze v barevném rázu zlatokrké, v jiném barevném rázu je hodnotíme výlukou. Žáda by měla být mírně klenutá, hlava klínovitá, dlouhá, úzká, mají zelené běháky. **Satsumadori** se vyznačují výrazně vystouplými rameny, široce střechovitě rozevřeným, dlouhým ocasem, perlovýma, zapadlýma očima, nadočnicovými oblouky a vyšším postojem.

Pak vystoupil Alois Sedlák a seznámil přítomné s novými bojovými plemeny, která se v naší republice vyskytují. Plemeno **kubalaja** je velmi agresivní, kohouti mají rovnou linii zad a hodně rozevřený ocas, který se dolní částí dotýká země. U slepice ocas vytváří pozvolný oblouk. Mají vyšší nepravidelný hřeben, masové běháky a světlou barvu kůže. Japonské plemeno **kokrháči koejoši** se vyznačuje zvláštním dlouhým kokrháním a vysokou hmotností (přes 5 kg). Vyskytují se v barevných rázech stříbrně divoké a černé. Je třeba u nich netrestat olámané konce křídel.

Následně proběhla **diskuze k hmotnosti** zdobných brahmánek a bylo navrženo navýšení hmotnosti. U velkých brahmánek se tento problém nevyskytuje, protože ve standardu není uvedena maximální hmotnost. Posuzovatelé byli upozorněni na **hodnocení chybějícího dráčku u rousatých plemen**. V případě této vady je možné zvíře zařadit i do třídy VD.

Příspěvek k **posuzování krůt** přednesl Jaroslav Kalaš. Upozornil na to, že krůty je nutné posuzovat v klidu. Chytají se za nohy nebo za ramena, jinak pouští peří a ocas. Liší se v nesení trupu. České krůty mají trup zvednutý v úhlu 20 až 25°, krůty naraganset jsou mohutnější, více osvalené a vyšší než české, trup je zvednutý v úhlu 30°. Krůty standardní mají trup zvednutý v úhlu 45° až 60°, výška holení a běháků je v poměru 1 : 1 s velikostí těla. **České krůty** se vyskytují ve dvou barevných rázech – divoké bíle lemované a šedě divoké bíle lemované. Lemování musí být v letkách, v rej dovákách je požadováno světle okrové housenkování. U středních rej dováků často chybí bronzový proužek. Musí mít zelený lesk (více zelený než bronzový), sedlo by mělo být matné, nevýrazné. Krůty mají bílé lemy na prsou, šrafování v křídlech a housenkování. Velkou vadou jsou zahnědlé lemy v krytu ocasu. Je třeba trestat výlukou porušenou strukturu peří v letkách. Naopak tolerujeme u divoce zbarvených plemen černé axiální pero (pero na hranici ručních a loketních letek). Šedě divoké bývají menší než divoké. Čím mají tmavší běháky, tím jsou cennější. Hlava u krocánek bývá robustnější než u krůt, hlava u krůt je opeřena ve žlábků po celou dobu života, u krocánek opeření ve žlábků s věkem mizí. Pokud nelze rozeznat pohlaví, je doporučeno do kolonky pohlaví doplnit otazník. Krůty **naraganset** se u nás vyskytují v malém množství. Ve vzorníku nemáme standardní krůtu s barevným rázem naraganset (černošedé). Dobrý typ mívají **standardní krůty** v bronzovém barevném rázu. Černobílé, červené, měděné a další rázy často neodpovídají v typu – mají krátké nohy a nízko nesený trup. Okrové (zesvětlené krůty měděné) mají tmavší podsadu než žluté (zesvětlené červené).

V dalším příspěvku Ladislav Štolba připomněl **pravidla pro kategorizaci a specializaci posuzovatelů drůbeže**. Pravidla jsou publikována na:

<http://www.cschdz.eu/odbornosti/drubez/specializace-posuzovatelu.aspx>

Informoval o zařazení Josefa Škody do 1. kategorie a Ing. Richarda Konráda do 2. kategorie. V roce 2010 proběhly praktické zkoušky pro specializaci na krůty. V roce 2011 se budou konat praktické zkoušky na středně těžká plemena.

Pavel Hrubeš seznámil přítomné s **přehledem posuzování drůbeže na výstavách v roce 2010**. Sledoval počty výstav, procentické zastoupení jednotlivých tříd a skladbu plemen. Jeho

práci zkomplikovalo opožděné zaslání soupisových archů z výstav od jednotlivých posuzovatelů. Pro zajímavost seznámil přítomné s posuzovacím lístkem z roku 1965.

Ivan Pavel upozornil na fakt, že víceméně benevolentně posuzují všichni posuzovatelé a problémem je, že není v českých chovech drůbeže dostatečně realizována selekce. Zvyšuje se počet stížností na posuzovatele. Jsou dovážena nová plemena a barevné rázy, které jsou často neustálené, ale chovatelé se domnívají, že získali kvalitní zvířata.

V neděli 20. 2. byly předneseny **závěry z jednání výboru posuzovatelů**. Pro posuzování na krajské soutěžní výstavě Královéhradeckého kraje a výstavě Klubu chovatelů českých hus v Třebechovicích pod Orebem byli vybráni 24 posuzovatelé. Posuzovatelé byli seznámeni se **změnami** minimálních, optimálních a maximálních **hmotností u zdrobnělých brahmánek, zdrobnělých orpingtonek, zdrobnělých vlašek a velkých vlašek**.

Na programu dříve zmíněného **mezinárodního školení posuzovatelů** drůbeže bude předvedení českých a slovenských plemen. Na školení bude řešeno zbarvení kačerů kachen saských, kresba na kostrči kachen čárkovaných, kresba zdrobnělých vyandotek bílozlatých, modře rezavě koroptví zbarvení velsumek, problémy ve zbarvení podsady velsumek rezavě koroptvích, typ rodajlendeck a plymutek žíhaných, různé divoké zbarvení araukan, dva typy araukan bílých, zbarvení prsou u faverolek, problémy s podsadou u černobílých krůt, volná kůže u perliček a holokrček. Většina standardů barevných rázů neřeší barvu drápků. Pokud není barva ve standardu uvedena, nelze zvířata za nestejnou barvu drápků trestat a mohou být zařazena i do třídy EL.

Je třeba **trestat podsadu** u většiny kohoutů zdrobnělých velsumek. Na konci hnědého praporu bývá lehce šedobílý pruh. Jedná se o velkou vadu, kterou je třeba trestat známkou 2 a nižší a nezařazovat tato zvířata do chovu. Bílé podsady u vlašek koroptvích hodnotíme maximálně známkou 3 (u ocasu), jinde známkami 2 a 1. U českých slepic zlatých kropenatých se vyskytují kohouti s úplně bílou podsadou. U maransek, podobně jako u vlašek, hodnotíme mírně probělenou podsadu známkou 2, jinak podle rozsahu až známkou 0. U barneveldek probělení v krčním závěsu nebo v podsadě hodnotíme známkami 2 až 0.

Plemena nově zařazená do vzorníku a další doplňky

Přítomní byli seznámeni s tím, že bude provedena redukce standardů plemen pro nové zařazení do vzorníku. Předpokládá se, že standardy vyjdou v nákladu 200 výtisků (100 ks pro posuzovatele a adepty a 100 ks pro veřejnost). Součástí bude doplnění barevných rázů. Počítá se s vydáním změn ve věstníkové části Chovatele. Budou doplněna kritéria pro šampióna a mistra plemena. Ústřední odborná komise chovatelů drůbeže rozhodla o tom, že vedoucí posuzovatelů bude na celostátních výstavách potvrzovat hodnocení 98 a více bodů, výluky, šampióny a mistry plemena. Na jiných výstavách může vedoucí toto potvrzování také vyžadovat, ale posuzovatel má právo trvat si na svém ocenění. V případě neshody může vedoucí odebrat zvíře z posouzení posuzovatele, posoudit ho sám na novém oceňovacím lístku a potvrdit lístek vlastním razítkem.

Husy africké jsou v Evropě velmi variabilní. Patří k nejtěžším plemenům vyšlechtěným z hrbolaté labutí husy. V prvním roce mají mít husy minimálně 7 kg a houseři 8 kg. Jsou třetím nejtěžším plemenem po husách emdenských a tuluských, mají mohutný tělesný rámec, jsou výrazně vyšší než labutí husy, mají výše zvednutý ocas, hluboce spuštěné břicho s dvojitým podbřiškem, poměrně úzkou, vysokou hlavu a výrazný podbradní lalok. Do vzorníku budou dále zařazeny **kachny březňačky**. Byly překříženy kachnou kampbelkou, nyní jsou uznávané chovy s navrácením fenotypu a genotypu. Selektce probíhá podle standardu zpracovaného Ivanem Pavlem. V komerčních chovech březňaček se chová od několika set do několika tisíc kachen. Mají divoké zbarvení druhého typu (modifikace zbarvení ruánských kachen).

Kachny starorýnské strakaté představil Ladislav Štolba. Chová je u nás pět chovatelů. Jedná se o typ běžné užitkové kachny s žlutooranžovými běháky a zobákem, kde mohou mít

černý nebo zelený pigment. Ocas by měl být v linii trupu. Chovají se černé, modré a hnědé. Vyznačují se sedlovým zbarvením, které se liší od sedlatého zbarvení u pižmavek. Mají čepičku na hlavě jako pižmovky, ale čepička často dosahuje až ke kořeni zobáku. Někdy se u nich vyskytují okrsky nežádoucích skvrn. Po celé délce zad by mělo být tmavé základní zbarvení v pásu, základní barvu mají i rýdovací pera. Vadou jsou probělené rejdrováky. Jsou požadovány bílé boky, ale je problém toho dosáhnout. Větší vadou je bílá barva na zádech. Ivan Pavel popsal **cemanské slepice**. Jedná se o primitivní plemeno bankivského typu z jižní Asie. Hlavním znakem této lehké pohyblivé slepice je vše černé včetně kůže a svaloviny. Vadou je pročervenalý obličej, hřeben, světlé oči, osvalení podobně jako u bojovnic tuzo.

S ohledem na výše uvedenou informaci Petera Žuffy o rozdělení plemena kampbelka, bude v našem vzorníku název plemena změněn na **německé kampbelky** a název barevného rázu khaki upraven na **tmavě hnědě divoké**.

Poslední příspěvek byl věnován posuzování drůbeže v pozici hlava. Školení proběhlo v příjemné atmosféře a přineslo všem zúčastněným nejen potřebné informace, ale i příležitost k setkání.

Zapsala ING. ZDENĚKA SZEBESTOVÁ